

קבץ

הלוואה דרבנו ז"ל

דבורים נוראים ונפלאים, מעוררים מעירים ומחזקים, אשר מתוך הנחל נובע
מקור חכמה נובעים, להחיות נפש כל מי ומשם ישקון העדרים, להתחזק בעבודת
הבורא בכל דרגה שיהיו נמצאים

על פי התורה בלקוטי מוהר"ן חלק א' סימן קטו

אשר נאמרו בשלחן תפתור של
מרן מוהרא"ש שליט"א

פאושפיזא דמשה נ' רחול המועד סבות תשע"ג

ידבר נוראות נפלאות ממעלות ההתקרבות לרבנו ז"ל, ויגלה את סוד ההתחזקות שאנו
מקבלים מרבנו ז"ל, וידבר מענין סבה וארבעה מינים, ומענין משה רבנו ויהושע, ויחזק
ויאמין מאד מאד

יצא לאור ערב חג הסבות תשע"ד

על ידי תלמידי מתיבתא 'ויכל תקדש' חסידי ברכת

עיר תקדש ירושלים תוכב"א

הלולת רבנו הקדוש, ח"י תשרי, ג' דחול המועד סבות ה'תשע"ג

מאמר

משה נגש אל הערפל

בחלולא של רבנו ז"ל, סעדת אושפיזא דמשה רעיא מהימנא, דבר מוהרא"ש
נ"י, דבורים נוראים ונפלאים מאד מענינא דחג הסבות ונדלתו של רבנו
הקדוש ומסוד פחינת משה רבנו עליו השלום.

שהחיינו וקיימנו והגיענו לזמן הזה

התאספנו פאן לכבוד החלולא של רבנו הקדוש, בראשית דברי
רצוני לתת שבת והודאה לבורא כל עולמים על החסד שעשה עמי
אשר שם חלקי בחיים. ואספרה נא, אשר מיד לאחר הנתוח
בשהורידו ממני את כל המכשירים וכבר יכלתי להתחיל לדבר,
בקשתי הראשונה מהשם יתברך היתה, שיחייני לזכות להיות אצל
רבנו ז"ל בראש השנה תשע"ג. מאז ואילך בקשתי ללא הרף

שְׁלֹפְחֹת בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה אֲזוּכָה לְהִיּוֹת בְּאִימּוֹ, וְכֵאֲשֶׁר שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה
הַקָּשִׁיב לְקוֹל תְּחִנָּנָי, וְזִכִּיתִי לְהִיּוֹת אֲצֵל רַבְּנֵי ז"ל בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה –
בְּמֵה אֲקַדֵּם וְאֲכַף לְאֵלֹהֵי מְרוֹם, וְכַעַת אָנּוּ זֹכִים לְהִשְׁתַּתֵּף בְּהַלּוּלָא
קַדִּישָׁא שְׁל רַבְּנֵי הַקְּדוּשׁ זי"ע.

שְׁלֹשָׁה דְּבָרִים גְּבוּהִים שְׂמֵתִיבְצִים בְּעַת הַהַלּוּלָא שְׁלָנּוּ

הַגְּמָרָא בְּמַסְכַּת תְּעֻנִּית מוֹנֵה בְּמֵה דְּבָרִים בְּהַפְּלָגַת גְּדֻלַּת יוֹם
הַגְּשָׁמִים, גְּדוֹל יוֹם הַגְּשָׁמִים כְּיוֹם בְּרִיאַת שָׁמַיִם וָאָרֶץ וְכוּ, כֵּאֲשֶׁר
יורְדִים גְּשָׁמִים זֶהוּ עַת רְצוֹן גְּדוֹל מְאֹד, וַיֵּשׁ לָנוּ אֶת הַבַּל, גַּם אֶת
הַהַלּוּלָא שְׁל רַבְּנֵי, גַּם יוֹם הַגְּשָׁמִים, וְגַם זֶהוּ הַאֲשִׁפּוּזִין שְׁל מֹשֶׁה
רַבְּנֵי, בְּנֻדְאֵי הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יַעֲזֹר שְׁזוּכוֹתָם תַּעֲמֹד לְכָל בְּלָל
יִשְׂרָאֵל וְשִׁנְזוּכָה לְהוֹשִׁיעַ בְּגִזְלָהּ שְׁלֵמָה וּבִתְשׁוּעַת עוֹלָמִים.

וּמֹשֶׁה נִגַּשׁ אֶל הָעֶרְפֶּל אֲשֶׁר שָׁם הָאֱלֹהִים

רַבְּנֵי הַקְּדוּשׁ אֹמְרִי (קִיפְי מוֹהֲר"ן חֶלֶק א' סִימָן קטו) כְּתוּב בְּפִסְוִק: "וַיַּעֲמֹד
הָעַם מִרְחוֹק וּמֹשֶׁה נִגַּשׁ אֶל הָעֶרְפֶּל אֲשֶׁר שָׁם הָאֱלֹהִים". שְׂמֵתִיבְנִים
לְהַמּוֹן הָעַם (קִיפְי מוֹהֲר"ן חֶלֶק א' סִימָן כב) פְּשׁוּטֵי הָעַם, הֵם נַעֲמָדִים
מִרְחוֹק כֵּאֲשֶׁר הֵם רוֹאִים 'עֶרְפֶּל', הֵם רוֹאִים חֲשָׁד וְאַפְלָה, גְּדָמָה

להם שכתב אין כלום, הסתר פנים, העלם פנים, מזה בא שכל כך הרבה אנשים נופלים.

אם אדם היה מסתכל על החסדים שהשם יתברך עושה אתו כי באשר עובר על האדם מה שעובר והכל חולף שלא כרצונו, הוא מלא קשיחות וזה נדמה כאלו הוא מסבב עם ענני ערפל שהגשמיים מכסה אותו לגמרי, משה רבנו למד אותנו: שבערפל, החשך והמניעות הללו גם יש השם יתברך, אם אדם היה מסתכל על החסדים שהשם יתברך עושה אתו, הוא היה נבהל ונשתומם על החשגחה הפרטית שמושגת הבורא יתברך על כל אחד בפרטיות, ומפילא לא היה מסתכל על החיים שלו, כאלו הוא נמצא בתוך ערפל, אלא היה רואה את האור של הקדוש ברוך הוא שפאיר בהם.

יהודי עושה מאה מצות בכל יום והנה חז"ל הקדושים תקנו לנו, שחייב אדם לברך בכל יום מאה ברכות, שהן מאה מצוות כדאיתא בתלמוד ירושלמי (מסכת ברכות דף סח ע"א): 'תני בשם רבי מאיר, אין לך אחד מישראל שאינו עושה מאה מצות בכל יום. קורא את שמע ומברך לפניה ולאחריה ואוכל

את פתו ומברך לפניה ולאתריה ומתפלל לשלשה פעמים של שמונה עשרה וחזור ועושה שאר מצות ומברך עליהן.

שיכלו האפיקורסים שאין להם אמונה בנשים

הברכות הללו המה שבחים והודאות שאנו משבחים את הבורא יתברך, רק שאיננו זוכים להקשיב למה שאנו מוציאים מפינו, אדם חושב שתכל טבע מקרה ומזל, וחושבים: "הרי הכל היה צריך להיות ככה"... וכך מבאר רבנו ז"ל (לקיפוי מותרין חלק א' סימן ז) את מאמרם ז"ל (פנהדרין צו): 'אין משיח בן דוד בא, אלא עד שתכלה פרוטה מן הבנים; הינו, שיכלו האפיקורסים שאין להם אמונה בנשים, ומכסים כל הנסים בדרך הטבע וכו' כי יש בני אדם המכסים בכליות הנסים, הפולילים בפלאך דפריטא שפותה, מכסים בדרך הטבע. וכשתכלה זאת ותתרבה אמונה בעולם, אז יבוא משיח, כי עקר הגאולה תלוי בזה, כמו שכתוב: "תבואי, תשורי מראש אמונה". בשאדם מכנים את עצמו באמונה שהקדוש ברוך הוא פה, והוא אתו עמו ואצלו וכל מה שקורה עמו הוא משגח בהשגחה פרטית נפלאה מפניו יתברך – בזה הוא מקרב את הגאולה השלמה. כי כל סוד הגלות הוא מעוט אמונה, וכל סוד הגאולה הוא אמונה ברוכה בו יתברך ובהשגחתו הפרטי פרטיות.

קרבה אל נפשי גאלה" – גאלה בפרטיות

מִרְנָן אֹר שִׁבְעַת הַיָּמִים הַבַּעַל שָׁם טוֹב הַקְּדוּשׁ זי"ע מִפְּרֵשׁ אֶת
הַפְּסוּק (תְּהִלִּים סט, יט): "קִרְבָּה אֶל נַפְשִׁי גְּאֻלָּה", שְׂכֻמוֹ שִׁישׁ גְּאֻלָּה
בְּכָל־יָמֵי שְׁאֲנוּ מְקוּיִם אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שְׂבֻדָּאֵי יוֹשִׁיעֵנו וַיִּגְאֻלְנוּ מִן
הַגְּלוּת. כִּךְ יֵשׁ גַּם גְּאֻלָּה בְּפִרְטִיּוֹת, זֹאת אוֹמְרָת: "כֹּל יְהוּדֵי יָכוֹל
לְגַאֹל אֶת עַצְמוֹ", וְאֵל לֹו לְהַכְּנִס לְעַצְבוֹת וּמְרָה שְׁחוּרָה אֵלָּא יָכוֹל
לְזַכּוֹת לְגְּאֻלָּה כְּלָלִית וּפִרְטִית, עַל יְדֵי שְׂיִתְחֻזֵק בְּאַמוּנָה בְּרוּרָה
וּמְזַכֶּכֶת בּוֹ יִתְבָּרַךְ.

משה רבנו נגש אל הערפל, והראה שגם שם נמצא הבורא

וְזֶהוּ "וַיַּעֲמֵד הָעָם בְּרַחוּק" – הַהֲמוֹן עִם עוֹמְדִים רַחוּק... תִּינּוּ
שְׂמֻדָּמִים בְּטַעוּתָם: "הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא כֹּל כִּךְ רַחוּק מֵאַתָּנּוּ! אֲכַל
"וּמִשָּׁה נִגַּשׁ אֶל הָעֶרְפֶּל" – מִשָּׁה רַבְּנוּ נִגַּשׁ אֶל הָעֶרְפֶּל, וְהוּא הִרְאָה
"אֲשֶׁר שָׁם אֱלֹקִים", גַּם שָׁם נִמְצָא הַבּוֹרָא, אֲפִלּוּ בְּתוֹךְ הַדְּמִיוֹן שֶׁל
הַמְּקַרָּה וְהַמּוֹל – גְּנוּז הָאֹר אֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא שֶׁל הַבּוֹרָא כֹּל
עוֹלָמִים. וּכְשֶׁאֲדָם מִמְּשִׁיךְ עַל עַצְמוֹ אֶת הַדַּעַת הַקְּדוּשָׁה הַזֹּאת,
וּמַחֲמַת שְׂיודֵעַ שְׂאֵין שׁוּם חֶשֶׁךְ שִׁיכּוֹל לְהַסְתִּיר אֶת הָאֹר שֶׁל הַקְּדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא, מִתְחֻזֵק הַיֵּטֵב גַּם בְּאֲשֶׁר עוֹבְרִים עָלָיו מַצְבִּים שֶׁל בְּחִינַת
חֶשֶׁךְ וְעֶרְפֶּל.

איננו יודעים מהו טבע ומחי השגחה

ואומר רבנו הקדוש (לקיטוי מוהר"ן חלק ב' סימן יז) שאיננו יודעים מהו טבע ומחי השגחה, זה אותו דבר: השגחה מלבשת בטבע, והטבע מלבשת בהשגחה, כל הבריאה היא פלה רק של הבורא, ורואים בחוש, שבכל שאדם מפריא גבוה יותר כגון במטוס, הוא רואה איך שכל פדור הארץ עומד על מים, בשהוא מפריא יותר גבוה הוא רואה שכל פדור הארץ כפדור קטן וזעיר, שרבו מים, ואיך זה קיים ועומד? על מה עומדת כל הפלנטה? כתוב: "תולה ארץ אל בלימה", זה עומד על כלום, הבורא מעמיד את הבריאה בכל דקה ובכל רגע.

מצות סכה מרמזת שצריך להתחזק במצבים הכי קשים ומרים שיש

והנה מצות סכה מרמזת שבר ישראל צריך לחזק את עצמו במצבים הכי קשים ומרים שלו, ולכן נקראת הסכה צלא דמהימנותא – הצל של האמונה, ואומר הוזהר הקדוש, שבאשר נכנסים אל תוך הסכה – נצולים מן הכל, ואת הסכה צריכים לקחת לכל השנה, זה לא רק בשביל שבעת הימים הללו, זו היא מצות עשה בפסכת תשבו שבעת ימים, ואף שבודאי עלינו לקיים את המצוה בתמימות ובפשיטות כמו שהבורא כל עולמים צוה, אבל

צריך לקחת את זה לכל השנה, כי הספה היא זכר לענני כבוד
ששמרו על נשמות ישראל ארבעים שנה במדבר ולא יכלו לעשות
להם בלום.

קלפתו של עמלק הוא ספקותי – "היש הוי"ה בקרבנו אם אין
וכמו שבבעת שהיו ישראל הולכים במדבר, שמורים על ידי ענני
הכבוד, אם אחד יצא מהתחום של ענני הכבוד – תפיש אותו עמלק.
כמו כן הוא בבחינת ספה הקדושה, שהיא סוד גלוי אלקות, אם אדם
יוצא משם, תכף נתפס על ידי עמלק, שכל קלפתו היא לשמכנים את
הספק בלב: "היש הוי"ה בקרבנו אם אין", ואשר אמנם פתוב אחר
כך מיד – "ויבא עמלק", הינו שאם נכנס באדם ספק – הפשמעות
של זה היא שהוא יצא מן הספה, הינו מענני הכבוד.

בשמדבר עם חברו ביראת שמים – מקבל התעוררות מחברו
כל זמן שאדם מזכך עם אמונה, ומקנה תמיד: "הקדוש ברוך הוא
בודאי יעזר לי", והוא מחזק את עצמו והוא מחזק אחרים, סוף כל
הוא יזכה לראות ישועות נראות, רק העקר זה תלוי בדבורים שלו,
וכמו שרבנו אומר (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן קפד): 'בשאיחד מדבר עם
חברו ביראת שמים נעשה אור ישר ואור הזור, ולפעמים מקדים
האור הזור קדם האור ישר, בשהמקבל יש לו מוח קטן ואין יכול

לקבל דברי חברו, כי אז קדם שמקבל חברו ממונו שוהו בחינת אור
ישר, קדם לזה מקבל הוא מחברו, ואזי האור חוזר קדם לאור ישר.
כי בשמדברין עם חברו ביראת שמים. אף שאין חברו מקבל ממונו,
אף על פי בן הוא מקבל התעוררות מחברו, כי על ידי התבאח
שיצאו הדבורים מפיו לחברו, על ידי זה חוזר האור אליו, (וזהו בחינת
אור חוזר ממש המוכא בכתבים ענין שם).

ועל ידי שדברים לחברו, נתעורר מהם

כמו מי שמכה בכתל שחוזר הדבר אליו, כמו בן פשמדבר לחברו
אף על פי שאין חברו מקבל ממונו, אף על פי בן הוא בעצמו יכול
להתעורר מהם, על ידי התבאח שיצאו הדבורים לגבי חברו והפכו בו
וחזרו אליו, ועל בן אם היה מדבר אלו הדבורים בינו לבין עצמו
יכול להיות שלא היה מתעורר מהם כלל, ועל ידי שדברים לחברו,
נתעורר מהם אף שחברו לא נתעורר, כי חזרו אליו על ידי בחינת
התבאח בנ"ל. (וזהו בחינת אור חוזר שהוא על ידי בחינת הפאה פמבאר בכתבים
והכו).

אשרי מי שמכנים שכל גדל

הינו שאם לא פועלים אצל הזולת פועלים לכל הפחות בעצמו, לכן
צריך כל אחד להשתדל לחזק יהודי אחר, כמו שרבנו ז"ל מבאר

(לקימיי מוחר"ז חלק א' סימן ק"ו) את הפסוק 'אשרי משכיל אל דל' – אשרי מי שמכנים שכל גדל. ועקר העניות אומרים חז"ל (גדרים מא ע"א): 'אין עני אלא בידעת'. דדא ביה בלא ביה דלא ביה מה ביה דעת קניית מה חסרת'. באשר יש לאדם שכל יש לו הכל ואם אין לו שכל אין לו כלום ועקר השכל והדעת הוא (דברים ה, לח): "אתה הראת לדעת פי הוי"ה הוא אלהים אין עוד מלבדו". וכל אחד צריך לחקוק בידעתו שהבורא יתברך נמצא פה, לכן כל אחד צריך לחזק את זולתו – ואם לא אפעל אצל זולתי אפעל לכל הפחות אצל עצמי, פי הדבורים שאני מדבר בסופו של דבר יחזרו אלי ויחזקו אותי.

ואי אפשר לתאר זאת בשכל אנושי

והנה לאחר ימי ראש השנה הקדושים שאז נכתב כל מה שיעבר כל השנה, ואין דבר שלא נכתב אז, אפלו מה שיאירע עם גרגיר עפר גם נכתב בשמים, ואי אפשר לתאר זאת בשכל אנושי, ורק הבורא כל עולמים יכול לעשות זאת¹, וכל פרנסתו וקצבת מזונו של

¹ רק הקדוש ברוך הוא שגאמר עליו 'מונה מספר לכוכבים וכלם שמות יקרא' – מיליוני כוכבים שהקדוש ברוך הוא משגיח על כל אחד בפרטות, ועל אחת כמה וכמה במין המדבר – האדם, כל אחד משנה מאת הבורא, כמו גם הדוממים, הצומחים, החיים, וכלם נכתבים בראש השנה.

כל השנה נהתכים ונכתבים על ידי החותך חיים לכל חי בראש השנה, ונותנים לנו שבועה ימים שבהם אפשר להתעקש שיהיה לנו יותר טוב, וביום הקדוש – יום הכפורים חותמים.

בחג הסבות עדין אפשר לפעל לשנה טובה

והנה נכנסים אל הספה, ושם אנו מתחבאים בסתר צל בנפיו, בצלו של הבורא, ובסיום הימים המאירים האלו מגיע הושענא רבה, שאנו מוציאים את הפתקא, נמצא שבחג הסבות עדין אפשר לפעל ברחמים ותחנונים, ולצעק לפניו יתברך: 'לא! אני רוצה פתקא אחרת!' וכל אחד יכול לבקש מה שהוא רוצה ב"בני חיי ומזוני". לכן מובא, שבאשר יושבים בספה זוהי סגולה נוראה לבקש מהבורא על כל דבר, ודבר זה רואים בחוש, שאף האדם הפשוט מרגיש איזה הרגש נפלא רוחני בספה, הרגש של מתיקות עצומה, וזה מחמת שבביכול, השם יתברך יושב שם, ואפשר לפעל אצלו יתברך מה שרוצים.

התחזקות בסוד הספה שעושים מפסלת גרן ויקב

ומובא בספרים הקדושים, שהספה נעשית מפסלת גרן ויקב, וזה בא לרמז, שמכל המעשים הלא טובים שעשה כל השנה, שהם בחינת

פסלת, אזי על ידי התשובה הגדולה וההתקרבות לאבינו שבשמים בימי ראש השנה, עשרת ימי תשובה ויום הכפורים, יכול לזכות לעשות מזה סבה, שהוא ענין של גלוי אלקות. ואל לו לאדם ליאש את עצמו ולחשב מחשבות של מרירות ועצבות: "הרי אני כל כך מכתם, כל כך נמוך – איך אזכה לנקות את עצמי מכל העבר עלי"? פי על ידי תשובה מאהבה שעושים בהג הספות עונות נעשין לו בזכות, וזכה להיות נקי לגמרי בפעם שיושב בתוך הספה הקדושה.

זה ישמש אתכם ככלי נשק לנצח את מלחמת היצר ובוותר באשר לוקחים בידיים, את כלי הנשק, כמו שמכנה זאת בזהר הקדוש – מאני דקרבא! – כלי הקרב! וזהו 'ולקחתם לכם ביום הראשון פרי עץ הדר כפת תמרים ענף עין עבות וערבי נחל ושמחתם לפני ה' אלקיכם שבעת ימים' – 'לכם' דיקא, כי זה ישמש אתכם ככלי נשק לנצח את מלחמת היצר, ועם זה אנו עושים נענועים קדושים, לגלות שאין שום מציאות מבלעדיו יתברך כלל, וכל רוחות העולם משגחות רק על ידו יתברך בעצמו, וידעה זו עלינו לקחת אתנו למשך כל ימות השנה, ובזכות שנהדיר אמונה ברורה ומזככת זו בנו – נזכה להגאול.

ועלו מושיעים בְּהַר צִיּוֹן לְשִׁפּוֹט אֶת הַר עֵשׂוֹ
 מוֹבֵא בְּשֵׁם צְדִיקִים קְדוֹשִׁים זי"ע, עַל הַפְּסוּק (עוֹבְדֵיהָ א, כא): "וְעָלוּ
 מוֹשִׁיעִים בְּהַר צִיּוֹן לְשִׁפּוֹט אֶת הַר עֵשׂוֹ" – רֵאשֵׁי תְבוֹת לְזֻלְבֵּי,
 אֲתָרוּג, הַדָּם, עֲרֵכְתָה. וְעַם הַמִּינִים הָאֵלּוּ נִזְכָּה אֵל הַהֲמִשָּׁךְ –
 וְהִתְתָּה לְה' הַמְּלוּכָה, שֶׁהַמְּלוּכָה תִּהְיֶה הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְכֵלָם יִפִּירוּ שְׂיִישׁ
 רַק אֶחָד יָחִיד שְׂלִישׁ בְּעוֹלָמוֹ, וְזֶה הוּא הַשְּׁלוֹם הַמְּיֻחָל שְׂאֲנֵנו מִחֻכִּים
 לוֹ, שְׁעַל יְדֵי זֶה נִזְכָּה לְתַקֵּן עוֹלָם בְּמַלְכוּת שְׂדֵי.

עַל יְדֵי שְׂזוּרָק שְׂכָלוֹ הַעֲצָמִי זוֹכָה לְחִשִּׁיג שְׂכָל דְּקַדְשָׁה
 וְלִבּוֹא לְיַדֵּי דְבָר זֶה בְּשִׁלְמוֹת, מְגַלָּה לָנוּ רִבְנוּ הַקְּדוֹשׁ (לְקוּטֵי מוֹתְר"ו חֶלֶק
 א' סִימֵן קכג) שְׂאֵי אֶפְשָׁר לְבוֹא לְשִׁלְמוֹת בִּי אִם עַל יְדֵי שְׂפִנִיחַ אֶת
 שְׂכָלוֹ הָאֲנוּשִׁי. וְאִם רוֹצֵה לְהַשְׁתַּמֵּשׁ בְּשְׂכָלוֹ, אֹמֵר עַל זֶה רִבְנוּ
 הַקְּדוֹשׁ (לְקוּטֵי מוֹתְר"ו חֶלֶק ב' סִימֵן יב) יְכוֹל לְבוֹא לְיַדֵּי טְעִיּוֹת רַבּוֹת, הוּא
 יְכוֹל לְשִׂאוֹל: "לָמָּה דְּוָקָא אֵלּוּ הָאֲרַבְּעָה מִינִים?" "לָמָּה דְּוָקָא הַסְּפָה
 הַזֹּאת?" אִם אֶתְתָּה מִתְחִיל עִם חֻכְמוֹת אֶתְתָּה יְכוֹל לְבוֹא לְיַדֵּי טְעִיּוֹת
 וּמְכַשׁוּלִים, יְהוּדֵי צְרִידָה לְדַעַת שְׂיִתְדוֹת הִיא בְּלֵא חֻכְמוֹת, כְּכָה צִוּוּ
 אוֹתְנֵנוּ, כִּדְּ כְּתוּב בְּשִׁלְחֵן עֲרוּדָה, שֶׁהוּא הַתְּמַצִּית שֶׁל תּוֹרָה שְׂבָעֵל פֶּה
 – כִּדְּ הִיא הַהֲלָכָה, וְאֲנִי לֹא יוֹדַע כְּלוּם! וְזֶה כֵּל יְסוּד הַיְסוּדוֹת שֶׁל

יהדות, אומר רבנו הקדוש, יהודי צריך לדעת, שהוא זורק את השכל – שאין לי שום שכל.

מה שמספרין מופתים מהצדיקים שבמדינות קיר"ה

והנה רבנו הקדוש ז"ל מנגלה לנו נוראות נפלאות ממה שנעשה על ידי הנהגה של תמימות ופשיטות, וכמו שמוכח (לקיטוי מוהר"ן חלק א' סימן קפ"ו): 'מה שמספרין מופתים מהצדיקים שבמדינות קיר"ה (דיון). הוא מחמת שאנשיהם הם אנשים פשרים ומאמינים בהצדיקים, כי על ידי אמונה שהם מאמינים בדברי הצדיק, על ידי זה נתגליון מופתים, כי באמת הצדיק בודאי מלא מופתים, וכשהוא מאמין בהצדיק ונותן עיניו ולבו על דברי הצדיק, על פל דבור ודבור, כי מאמין שכל דבריו אמת וצדק, ובכונה מכוננת אזי אחר כך, פשטא לביתו, פל מה שיארא אותו, הוא מסתפל היטב על פל דבר שיארא לו, ומבין למפרא בדברי הצדיק שדבר עמו בהיותו אצלו, שוה היתה פונת הצדיק שרמו לו בתוך דברים שדבר עמו, וכן פל דבר ודבר שינדמן לו, הוא מוצא חפל בדברי הצדיק למפרא, שרמו לו שיהיה פו, נמצא שנעשה ונתגלה המופתים על ידי זה. וראו בכל הדורות, שכל אלו שהניחו את שכלם וקימו עם תמימות ופשיטות להם היתה הצלחה גדולה ביהדותם ובהמשך קיום הדורות, וכל אלו

שהיו חכמים בעיניהם והתחילו לשאול 'למה' – נפלו, וצדיקים אמרו שכל 'למה' – היא קלפה.

דמותו של משרתו הנעלם של הרב הקדוש מרימנוב ידוע ומפורסם של הרב הקדוש רבי מנחם מנדל מרימנוב זי"ע² היה משרת בשם רבי הירש, וכנהו: 'הערש משרת', ואף שהיו לו הרבה גבאים ומשרתים לא מצאו חן בעיניו, רק הערש משרת, והיה משרת אותו בנאמנות בכל דבר, וגם הציע את מפתו וכו', ובכל דבר עקב אחר רבו הקדוש, ואצל העולם היה נקרא 'הערש משרת'. וכשנסתלק הרב הקדוש מרימנוב זי"ע היו אנשים רבים שראו בו מתאים לשבת על כסאו הקדוש, ולירש את הנהגתו ולהיות רבי, ורצו להכתירו כאלוף לראשם, והוא מרב ענותנותו מאן וסרב להתעמר בכתר הרבנות, ונמלט, ונסע אל הרב הקדוש רבי נפתלי מראפשיץ זי"ע³.

² ידוע אשר הרב הקדוש רבי מנחם מנדל מרימנוב זי"ע, והרב הקדוש רבי ישראל מקאניניץ זי"ע, והרב הקדוש רבי יעקב יצחק החוזה מלובלין זי"ע, עסקו בקרוב הגאולה.

³ הרב הקדוש רבי נפתלי צבי מראפשיץ זי"ע היה ידוע בהכמתו ופקחותו העצומה, ועל מצבתו הקדושה חקוק נסוח נדיר – יחיד בדורו בהכמתו אלקות, ומעולם לא חרטו דבר בנה על מצבת שום אדם.

מה הוא מבין בהדר? הלוא יכלת לתת לו תפוח אדמה?"
ורבי הירש זי"ע הגיע לראפשיץ כמזה ימים לפני חג הסוכות, והביאו לפני הרב הקדוש מראפשיץ ארזו מלא באתרוגים מבחרים, שיבחר כמזה מהם לו ולבניו הקדושים, ובאפן טבעי מסר את האתרוג המהדר ביותר אל ר' הירש משרת, שהגיע להיכלו. וכיון שהוא היה כל כך נעלם ונסתר מעיני העולם, היתה פליאה עצומה לבניו הקדושים של הרב הקדוש מראפשיץ, איך נותן למשרת פשוט את האתרוג המהדר ביותר, ואף הקפידו ושאלו: "וכי להערש משרת אתה נותן אתרוג כזה, מה הוא מבין בהדר? הלוא יכלת לתת לו תפוח אדמה?" ואחר סבות, ענה ואמר להם: לכם היה מוגיע תפוח אדמה... אתם תראו שהוא יהיה גדול מאד מאד.

זכה למה שזכה, רק מחמת מסירותו העצומה לרבו הקדוש ואמנם כך הנה, שאחר ההסתלקות של הרב הקדוש מראפשיץ זי"ע התפרסם רבי הירש מרימנוב זי"ע ונהיה רבי גדול ופועל ישועות בקרב הארץ, וזכה למה שזכה, רק מחמת מסירותו העצומה לרבו הקדוש, וכל תנועותיו ועסקיו היו מקשרים ברבו הצדיק, והיא שעמדה לו להתגדל כל כך בעבודת השם יתברך.

גְּדַלְתוּ שֶׁל מוֹרְנוּ הַקָּדוֹשׁ מוֹהַרְנֵנִי ז"ל

וְזֹאת הֵייתָה גְּדַלְתוֹ שֶׁל מוֹרְנוּ הַקָּדוֹשׁ מוֹהַרְנֵנִי ז"ל, שֶׁהִיָּה מְסוּר לְגַמְרֵי אֵל רַבְּנוּ וְאֵל דַּעְתוֹ הַקָּדוֹשָׁה, וְזָרַק אֶת גְּדַלְתוֹ וְהִתְבַּטַּל לְכָל דְּבוּר שִׁיִּצֵּא מִפִּי רַבְּנוּ ז"ל, וּכְמוֹ שֶׁהִתְבַּטַּא פְּעַם בְּעֶצְמוֹ: 'בְּאֲשֶׁר הִתְקַרְבְּתִי אֵל רַבְּנוּ ז"ל, וְזָרַקְתִּי אֶת הַשֵּׁכֶל שְׁלִי לְגַמְרֵי, וְכֵן קִבַּלְתִּי מִרַבְּנוּ הַקָּדוֹשׁ "מִיט שֶׁעֵפֶל מִיט לְעֵפֶל"⁴, וְלִקְהַלְתִּי בְּפֹה שִׁיִּוְתֵר, אִם אָדָם מֵנִיחַ אֶת הַשֵּׁכֶל שְׁלוֹ וְהוּא יוֹדֵעַ שֶׁאֵינוֹ יוֹדֵעַ, הוּא יִקְבַּל יוֹתֵר וְיוֹתֵר.

הַהֲרַגְשָׁה בְּסִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל הִיא רַק עִם בְּטוּל וְלֹא עִם יִשׁוּת

וְהֵרִי הַהֲגִיזוֹן שֶׁבְּדַבְּרִים הוּא פְּשוּט, אֶחָד שֶׁלְּמֹד חֲמִשִּׁים שָׁנָה, בְּוֹדָאֵי יוֹדֵעַ יוֹתֵר מִמֵּי שֶׁבָּא בְּעֵת לְלֹמֵד, אֲבָל מַה הַחֲפֹזוֹן שֶׁל אָדָם? כָּל זְמַן שֶׁעוֹבֵר עָלָיו וְהוּא שׁוֹבֵר לְגַמְרֵי, אֲזִי מְרַגֵּישׁ כָּל מִינֵי הַיּוֹת וְנִעְיָמוֹת בְּאֲשֶׁר קוֹרָא בְּסִפְרֵי הַהֲתַחֲזָקוֹת שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, וּמִתְפַּלֵּא וּמִתְפַּעֵל: "אֵיךְ הַסִּפְרִים חָלְלוּ מִדְּבָרִים אֵלֵי מִפְּשֵׁ, וְקוֹלְעִים אֵל הַמַּטְרָה – וּמִדְּבָרִים בְּדִיוֹק עַל מַה שֶׁעוֹבֵר עָלַי"!!!... אֲבָל אַחַר כֵּן בְּשִׂמְחָה חֵיל לְהַחֲשִׁיב אֶת עֶצְמוֹ, גַּם בֶּן לְמִשְׁחֵהוּ – סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל נִעְשִׂים מְזוֹלָזִלִים בְּעֵינָיו – הֵרִי יֵשׁ הַרְבֵּה סִפְרִים וְכוּ'. וְכָכָל שֶׁהוּא מַחְזִיק אֶת עֶצְמוֹ

⁴ וְהוּ בְּטוּי וְנִיב הַשְּׁגוּר בְּפִי הַיְהוּדִים בְּאוֹקְרַאֲיָנָה, וּמִשְׁמַעוֹתוֹ – לְקַחַת בְּשִׁפְעָה גְּדוּל.

יותר – כבר נדמה לו שהוא מבין יותר טוב, וכבר לא מבין שהוא נזקק לספרי רבנו ז"ל.

ונהו חפרון האדם שמשתמש ב'שכלו', לא כן אם היה יודע את התקדמה הזאת – שעקר ההצלחה היא באשר הוא מניח את שכלו ונותן לו לקלט מאור הצדיק, אזי לרב טוב הצפון יזכה לקמח ולהשפיל מאור הצדיק האמת.

בכל מקום שמתועדים רבי ותלמיד נעשה בחינת משה ויהושע אצל יהושע בן נון כתוב שהניח את שכלו, וכך הוא קבל ממשה רבנו. ומוכח (היו מוהר"ן סימן ב) דבר רבנו ז"ל מהתורה (לקושי מוהר"ן חלק א' סימן ו) שמדברת שם ממשה ויהושע ואהל מועד, שהם בחינת נקדה העליונה ונקדה התחתונה וואו. ואז אמר לי בזה הלשון שבכל מקום שמתועדין יחד רבי ותלמיד נעשה בחינה זאת בחינת משה ויהושע ואהל מועד.

מה היתה גדלתו של יהושע בן נון? הוא התמסר לגמרי לרבו ולא מש מתודת האהל, לכן אמרים חז"ל: 'פני משה בפני חמה ופני יהושע בפני לבנה'; פי הלבנה אין לה אור בעצמה כי אם מה שמקבלת מהשמש, וזה היה יהושע שרק באפן פנה הוא קבל ממשה.

הטאם של המרגלים שיראו על בטול נשיאתם

והנה באשר קרא משה רבנו להושע בן נון יהושע התבונן בזה – יהושיעך מעצת מרגלים", הינו שהתפלל עליו שינצל מלעשות כמותם⁵, ומוכא בתרגום יהונתן (במדבר יג, טז): 'כד חמא משה ענותנותיה קרא להושע בן נון יהושע'. ולכאורה צריך להבין את הקשר בין הענוה של יהושע, שעל בן קרא לו משה בשם יהושע – יהושיעך וכו'.

ופרשתי, כי הנה איתא בזהר הקדוש, שהטא המרגלים היה, כי הם יראו מלהכנס לארץ ישראל, מחמת שבחויין לארץ הם היו נשיאי ישראל וראשים גדולים, אבל בשיגיעו אל ארץ ישראל הם לא יהיו כלום, לכן התיעצו לדבר סרה על הארץ הקדושה כדי שיוכלו להשאר בישות שלהם.

גם ליהושע היה נסיון גדול לדבר סרה בארץ ישראל

והנה גם ליהושע היה נסיון גדול לדבר סרה בארץ ישראל, מחמת התמסרותו הגדולה למשה רבו, וכאשר אלדד ומידד התנבאו

⁵ וכלב ראה שלא התפלל עליו, הלך בעצמו להתפלל על קברי אבות שבחברון, ולא פחד מבני הענק שהיו שם, ואיתא בזהר הקדוש – מאן דהוא גדוהקא לא מסתפל מידי – הינו אדם שהוא נמצא בצרה לא מסתפל על שום דבר והולך לקברי צדיקים להתפלל.

במחנה קנא לכבוד משה רבו, אבל הוא לא רצה להיות מנהיג, אלא ידע שמשה מת ויהושע מכנים, והיה ירא מזה, שגם הוא ילכד בדבור רע על ארץ ישראל, אבל לא מחמת סבתם של המרגלים של רצון להתנשאות וכו', אלא התפחד, דוקא הענוה שלו, יכולה בעת לגרם לו להצטרף לעצתם הרעה, וזהו כד חמא ענותנותה וכו', קרא לו יהושע – יה יושיעך מעצת מרגלים, שלא תעשה במום מחמת הענוה שלך.

אתם תחזיקו עצמכם ביחד, אז תהיו אנשים פשרים

וכמו שהיום הוא האושפיזא דמלשה רבנו, עליו השלום, ואנו זכינו להיות מקרבים אל רבנו ז"ל, עלינו לדעת, שפלנו מקרבים וחסידים של רבנו הקדוש, וכלנו צועדים בעקבות עצותיו הקדושות, ולא שיך לומר שאחד הוא יותר מחברו, אף שאחד יכול יותר לחזק מזולתו וכו', ואם נלך בדרך זו תתקים בנו הבטחת רבנו ז"ל (חיי מוהר"ן סימן ריח): "אתם תחזיקו עצמכם ביחד, אז תהיו אנשים פשרים. ולא פשרים בלבד אלא אפלו צדיקים וטובים תהיו. ואמר (חיי מוהר"ן סימן קפז) תראו להתקבץ יחד ולהתפלל יחד כי אם תתפללו בכונה אוילי תוכלו להמשיך אותי לכאן עוד הפעם".

הקדוש ברוך הוא יעזר, וּשְׁנֵי זָכוֹת לְהִתְקַרֵּב לְרַבְּנוּ הַקְּדוֹשׁ וּסְפָרְיוֹ הַקְּדוֹשִׁים, וּשְׁנֵי זָכוֹת לְרֵאוֹת בְּיַחַד אֶת הַגְּאֻלָּה. וַיִּתְקַים הַפְּסוּקָה: "וְעָלוּ מוֹשִׁיעִים בְּהַר צִיּוֹן לְשִׁפּוֹט אֶת הַר עֵשָׂו" – הַפְּרָמּוֹז עַל אַרְבַּעַת הַמִּינִים לוֹלֵב אֶתְרוֹג הַדְּסִים עֲרֹבוֹת, וְעַל יְדֵי זֶה נִזְכָּה לְהַכְנִיעַ אֶת הַקְּלָפָה הָאֲרוּרָה, אֲשֶׁר מוֹבֵא בַּסְּפָרִים הַקְּדוֹשִׁים, שֶׁהַגְּלוּת הַחַל הַזֶּה הִיא הַגְּלוּת הַרְבִּיעִית מִהָאֲרָבַע גְּלוּיּוֹת, שְׁנֵי זָכוֹת לְהַפְטֵר מִמֶּנָּה, וְנִזְכָּה לְשִׁבֵּת בְּסֶכֶת עוֹרֹו שֶׁל לְוִיִּתָּן.

